

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 140/2026-20

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu a sudcov Ladislava Duditša a Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa **VPS – Vinohradníctvo PAVELKA A SYN, s. r. o.**, Šenkvičná 14/L, Pezinok, zastúpeného **MATUŠÍKOVÁ & PARTNERS s. r. o.**, Rudnayovo námestie 1, Bratislava, proti postupu Mestského súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. B2-16C/13/2020 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Mestského súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. B2-16C/13/2020 **b o l o p o r u š e n é** základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a jeho právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Mestskému súdu Bratislava IV **p r i k a z u j e** v konaní sp. zn. B2-16C/13/2020 konať bez zbytočných prietahov.
3. Sťažovateľovi **p r i z n á v a** finančné zadostučinenie **3 000 eur**, ktoré **j e** Mestský súd Bratislava IV **p o v i n n ý** vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Mestský súd Bratislava IV **j e p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľovi trovy konania **949,17 eur** a zaplatiť ich jeho právnomu zástupcovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
5. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 26. mája 2025 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky

(ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), ako aj základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) postupom Mestského súdu Bratislava IV (ďalej len „mestský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. B2-16C/13/2020 (ďalej len „napadnuté konanie“). Navrhuje v napadnutom konaní mestskému súdu prikázať konať bez zbytočných prietáhov a domáha sa priznania primeraného finančného zadostučinenia 5 000 eur, ako aj náhrady trov konania spojených s podaním ústavnej sťažnosti.

2. Ústavný súd uznesením č. k. IV. ÚS 140/2026-12 z 26. februára 2026 podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) prijal ústavnú sťažnosť na ďalšie konanie v celom rozsahu.

3. Z obsahu ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ v napadnutom konaní vystupuje v procesnom postavení žalobcu na základe ním 14. februára 2020 [v tom čase na Okresnom súde Bratislava II (ďalej len „okresný súd“)] podanej žaloby, ktorou sa proti Slovenskej republike, zastúpenej Ministerstvom pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky (ďalej len „žalovaný“), domáha náhrady škody spôsobenej sťažovateľovi v roku 2018 raticovou poľovnou zverou v jeho vinohradoch.

4. K priebehu konania sťažovateľ uviedol, že prvé pojednávanie sa uskutočnilo 29. septembra 2021 (následne sa uskutočnili ešte pojednávania 26. januára 2022, 13. mája 2022 a 30. septembra 2022), pričom na pojednávaní konanom 17. februára 2023 okresný súd vyhlásil medzitýmny rozsudok č. k. 16C/13/2020-753 (ďalej len „medzitýmny rozsudok“).

5. Sťažovateľ podal proti medzitýmnemu rozsudku 9. mája 2023 odvolanie, na základe ktorého Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „krajský súd“ alebo „odvolací súd“) uznesením č. k. 2Co/83/2023-863 z 26. júna 2024 (ďalej len „uznesenie krajského súdu z 26. júna 2024“) medzitýmny rozsudok zrušil a vec vrátil mestskému súdu na nové konanie a rozhodnutie. Uviedol, že od vrátenia veci (do podania tejto ústavnej sťažnosti) mestský súd vo veci nevykonal žiaden procesný úkon smerujúci k rozhodnutiu v danej veci.

II.

Argumentácia sťažovateľa

6. Sťažovateľ vo vzťahu k napadnutému konaniu namieta okrem neprimeranosti celkovej doterajšej dĺžky napadnutého konania (v čase podania ústavnej sťažnosti viac ako 5 rokov), že po zrušení medzitýmneho rozsudku a vrátení veci je mestský súd nečinný. Zároveň argumentoval nečinnosťou vo veci konajúceho súdu aj v období pred vydaním tohto medzitýmneho rozsudku. Poukázal tiež na nesústreďenú činnosť prvoinštančného súdu v súvislosti so zrušením medzitýmneho rozsudku, že po vrátení veci bude (vzhľadom na závery odvolacieho súdu) nutné opakovane vykonať dokazovanie, resp. ho doplniť. Prietahy v napadnutom konaní tak podľa názoru sťažovateľa spôsobil prvoinštančný súd okrem nečinnosti aj svojou nesprávnou činnosťou (z dôvodu pochybení pri vykonaní dokazovania, ako aj skutkovom a právnom hodnotení danej veci).

III. Vyjadrenie mestského súdu

7. Mestský súd vo svojom vyjadrení sp. zn. 1SprV/146/2026 doručenom ústavnému súdu 30. marca 2026 po chronologickom zhrnutí doteraz vykonaných procesných úkonov v napadnutom konaní v podstatnom uviedol, že vzhľadom na okolnosti prípadu má za to, že v napadnutom konaní nedošlo zo strany mestského súdu k vzniku priesťahov. Uviedol, že v súčasnej dobe vykonáva úkony spojené s podaným odvolaním, aby bola vec v krátkom čase predložená na rozhodnutie krajskému súdu. Na záver opätovne uviedol, že je toho názoru, že mestský súd v napadnutom konaní postupoval plynule a jeho procesný postup bol v súlade s príslušnými procesnými predpismi, ako aj v súlade so zásadami hospodárnosti a rýchlosti konania.

IV. Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

8. Ústavný súd podľa § 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde upustil od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ústavnou sťažnosťou, ako aj s vyjadrením mestského súdu a obsahom na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

9. Podstata argumentácie sťažovateľa v súvislosti s namietaným porušením základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priesťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu v napadnutom konaní sa sústreďuje do namietania neprimeranosti celkovej doterajšej dĺžky napadnutého konania, ako aj nečinnosti a nesústredenej činnosti mestského súdu.

10. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priesťahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na súde alebo inom štátnom orgáne sa právna neistota neodstráni. K vytvoreniu želateľného stavu, t. j. stavu právnej istoty, dochádza až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu (IV. ÚS 250/2025).

11. Základnou povinnosťou súdu a sudcu je zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie. Povinnosť súdu a sudcu konať bez priesťahov podľa právnej úpravy účinnej od 1. júla 2016 je *expressis verbis* zakotvená ako základný princíp civilného sporového konania v čl. 17 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), podľa ktorého súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným priesťahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb.

12. Pokiaľ ide o posúdenie kritérium právna a skutková zložitost' veci, ústavný súd konštatuje, že predmet napadnutého konania spočívajúci v podanej žalobe o náhradu škody je v zásade možné označiť za bežnú súčasť rozhodovacej agendy všeobecných súdov. Zároveň však ústavný súd pripúšťa istú mieru skutkovej zložitosti veci, a to aj s poukazom na preložený znalecký posudok.

13. V rámci posudzovania ďalšieho kritéria, a to správania sťažovateľa, ústavný súd na základe obsahu predloženého spisového materiálu nezistil na jeho strane skutočnosti, ktoré by mali za následok predĺženie napadnutého konania.

14. Tretím hodnotiacim kritériom je postup prvoinštančného súdu. K tomu je potrebné v prvom rade uviesť, že napadnuté konanie ako celok, teda od podania žaloby 14. februára 2020 do vydania rozsudku mestského súdu zo 17. novembra 2025 prebiehalo 5 rokov a 9 mesiacov, pričom však ani toho času (6 rokov od podania žaloby) nie je stále právoplatne ukončené. Teda už samotná doterajšia dĺžka prvoinštančného konania nie je zlučiteľná s právom na konanie bez prieťahov.

15. Vo vzťahu k postupu prvoinštančného súdu (ako vyplýva z vyjadrenia mestského súdu a obsahu spisového materiálu) ústavný súd uvádza, že po podaní žaloby 14. februára 2020 do októbra 2020 prebiehala písomná časť konania. Následne však až po pol roku (6. mája 2021) bol nariadený termín prvého pojednávania, a to na 29. september 2021. Prvé pojednávanie (predbežné prejednanie sporu) sa tak konalo viac ako rok a pol od podania žaloby, čo nie je možné považovať za efektívny postup. Následne sa ďalšie pojednávanie konalo 26. januára 2022, teda s odstupom 4 mesiacov. Predmetné pojednávanie bolo odročené na 13. máj 2022. Ďalšie pojednávanie sa malo konať 30. septembra 2022, to však bolo zrušené zo zdravotných dôvodov na strane zákonnej sudkyne, následne sa pojednávanie uskutočnilo 2. decembra 2022. Na pojednávaní 17. februára 2023 bol vyhlásený medzitýmny rozsudok, ktorý bol na základe odvolania žalovaného (spis s odvolaním bol odvolaciemu súdu predložený 27. októbra 2023) zrušený uznesením krajského súdu z 26. júna 2024 (spis bol mestskému súdu vrátený 12. júla 2024). Následne bol mestský súd nečinný až do 23. októbra 2025, keď nariadil pojednávanie na 17. november 2025, na ktorom vyhlásil rozsudok sp. zn. B2-16C/13/2020 (ďalej len „rozsudok mestského súdu zo 17. novembra 2025“), ktorým zamietol žalobu a žalovanému nepriznal nárok na náhradu trov konania. Sťažovateľ proti nemu podal 29. decembra 2025 odvolanie, ktoré ešte nebolo predložené na odvolací súd (6. februára 2026 bolo doručené vyjadrenie žalovaného k odvolaniu).

16. Na základe už uvedeného priebehu napadnutého konania ústavný súd konštatuje, že v napadnutom konaní došlo v dôsledku postupu prvoinštančného súdu k vzniku prieťahov. V jeho postupe je možné identifikovať jednak (čiastočne) neefektívny postup (v súvislosti s pomerne značnými rozostupmi medzi jednotlivými pojednávaniami), ako aj nesústreďený postup (s poukazom na zrušenie medzitýmneho rozsudku) a tiež jeho nečinnosť v období od zrušenia medzitýmneho rozsudku (od 12. júla 2024) až do 23. októbra 2025 (nariadenie pojednávania), resp. až do vyhlásenia rozsudku mestského súdu zo 17. novembra 2025. Vzhľadom na uvedené tak ústavný súd nemohol akceptovať postup prvoinštančného súdu ako súladný s právom sťažovateľa na konanie bez prieťahov.

17. Nie je preto možné stotožniť sa s argumentáciou mestského súdu, resp. s jeho názorom, že v napadnutom konaní postupoval bez zbytočných prieťahov. Tiež v súvislosti s konštatovanou nesústreďenou činnosťou (v dôsledku zrušenia medzitýmneho rozsudku) ústavný súd poukazuje na svoju judikatúru, z ktorej vyplýva, že ak po využití opravných prostriedkov (v tomto prípade riadneho opravného prostriedku – odvolania) dôjde k zrušeniu rozsudku prvoinštančného súdu (z dôvodu procesných alebo hmotnoprávných pochybení) a k vráteniu veci na ďalšie konanie a nové rozhodnutie tomuto súdu, uvedené ide primárne na ťarchu súdu, ktorému bolo dané rozhodnutie zrušené (m. m. I. ÚS 94/2022). Ústavný súd zároveň dáva do pozornosti, že od účastníkov konania

obracajúcich sa na všeobecné súdy s dôverou, že bude v ich veci spravodlivo a včas rozhodnuté, nie je možné spravodlivo požadovať, aby „strpeli“ nedostatky na strane všeobecného súdu (resp. štátu) spôsobené zlou organizáciou práce či v dôsledku nedostatočného personálneho obsadenia súdov. Ústavný súd v zmysle svojej konštantnej rozhodovacej činnosti zdôrazňuje, že štát je primárne zodpovedný za to, aby zabezpečil dostatočné personálne a materiálno-technické podmienky na riadny výkon spravodlivosti a nedostatky v tejto oblasti v žiadnom prípade nesmú byť na ujmu právam účastníkov konania, v tomto prípade sťažovateľa.

18. Po zhodnotení všetkých okolností prípadu preto ústavný súd dospel v danej veci k záveru, že napadnuté konanie trpí priet'ahmi, ktoré idú na vrub postupu mestského súdu, a to v dôsledku jeho nečinnosti, ako aj neefektívneho a nesústredeného postupu. V napadnutom konaní sa nepostupovalo v intenciách čo najrýchlejšieho a efektívneho prerokovania a ukončenia veci.

19. Vzhľadom na uvedené preto ústavný súd dospel k záveru, že postupom mestského súdu v napadnutom konaní bolo porušené základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a jeho právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku nálezu).

20. Ústavný súd zároveň vo vzťahu k sťažovateľom namietanému porušeniu jeho základného práva vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu postupom mestského súdu v napadnutom konaní uvádza, že aj keď bolo v danom prípade ústavným súdom konštatované porušenie práva sťažovateľa na konanie bez priet'ahov (podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru), s ktorých porušením sťažovateľ spája aj namietané porušenie základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu, pre prípadný záver o ich porušení je potrebné skúmať konkrétne okolnosti daného prípadu, či tieto odôvodňujú záver o ich porušení. Nie je totiž možné automaticky konštatovať ich porušenie len s odkazom na konštatované porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

21. Pri skúmaní opodstatnenosti námietok sťažovateľa o porušení základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu napadnutým konaním ústavný súd považoval za relevantné, že v prípade sťažovateľa už zo strany mestského súdu bolo vydané (aj keď neprávoplatné) rozhodnutie, ktorým bola jeho žaloba zamietnutá (teda už bolo prvoinštančným súdom rozhodnuté o ním uplatnenom návrhu, aj keď jeho zamietnutím). S poukazom na uvedené preto ústavný súd tejto časti ústavnej sťažnosti nevyhovel (bod 5 výroku nálezu).

V.

Prikázanie vo veci konať a priznanie primeraného finančného zadosťučinenia

22. V súlade s čl. 127 ods. 2 ústavy v spojení s § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže prikázať, aby ten, kto porušil základné práva a slobody sťažovateľa svojou nečinnosťou, vo veci konal. Vzhľadom na skutočnosť, že ústavný súd rozhodol o porušení základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a jeho práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom mestského súdu v napadnutom konaní, pričom napadnuté konanie

stále nie je právoplatne ukončené, mestskému súdu prikázal, aby vo veci konal bez zbytočných prietahov (bod 2 výroku nálezu).

23. Keďže ústavný súd rozhodol, že právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez prietahov (podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) bolo porušené, zaoberal sa aj žiadosťou sťažovateľa o priznanie primeraného finančného zadost'učinenia. Sťažovateľ požadoval priznanie zadost'učinenia vo výške 5 000 eur, čo odôvodňoval primárne poukazom na celkovú dĺžku napadnutého konania, ako aj nesústredenú činnosť mestského súdu.

24. Cieľom finančného zadost'učinenia je dovriešenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušovania základného práva (III. ÚS 103/2018). Podľa názoru ústavného súdu v tomto prípade prichádza do úvahy priznanie finančného zadost'učinenia, pričom pri jeho určení ústavný súd vychádza zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadost'učinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

25. Pri ustálení sumy finančného zadost'učinenia ústavný súd prihliadal na tieto základné okolnosti. Prvou je zohľadnenie celkovej doterajšej dĺžky napadnutého konania, keď (neprávoplatné) rozhodnutie vo veci bolo vydané po uplynutí 5 rokov a 9 mesiacov, pričom v dôsledku podaného odvolania bude vo veci ešte rozhodovať odvolací súd, teda napadnuté konanie ani 6 rokov od podania žaloby stále nie je právoplatne ukončené. Zároveň prihliadol na to, že na strane sťažovateľa počas celého priebehu napadnutého konania nebol zistený žiaden jeho postup, ktorý by mal za následok vznik prietahov. Prietahy tak idú len na ťarchu prvoinštančného súdu (v dôsledku jeho už popísaného konania). Preto rozhodol o priznaní finančného zadost'učinenia 3 000 eur (bod 3 výroku nálezu). Ústavný súd v súlade s čl. 127 ods. 3 ústavy a § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde nevyhovel tej časti ústavnej sťažnosti, v ktorej sťažovateľ žiadal priznať finančné zadost'učinenie nad ústavným súdom priznanú sumu (bod 5 výroku nálezu).

VI.

Trovy konania

26. Ústavný súd priznal sťažovateľovi (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) nárok na náhradu trov konania v celkovej sume 949,17 eur (bod 4 výroku nálezu).

27. Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľa ústavný súd vychádzal z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov [(ďalej len „vyhláška“); § 11 ods. 3, § 13a, § 16 ods. 3 vyhlášky]. Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2025 je 371 eur a hodnota režijného paušálu je 14,84 eur. Sťažovateľovi vznikol nárok na náhradu trov konania za dva úkony právnej služby uskutočnené v roku 2025 (prevzatie a príprava zastúpenia a podanie ústavnej sťažnosti). Ústavný súd vypočítanú náhradu trov sťažovateľa zvýšil podľa § 18 ods. 3 vyhlášky o daň z pridanej hodnoty, pretože jeho právny zástupca je platiteľom tejto nepriamej dane.

28. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je mestský súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 CSP) označeného v záhlaví nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. apríla 2026

Libor Duľa
predseda senátu